

รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1

The Effective Management Model of Charity School of Buddhist Temples in Esan Campus 1

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร. (Phrakhruvichitpanyaphorn, Asst.Prof.Dr.)*

รับ 15 / พฤษภาคม / 2562
ตรวจสอบ 16-22 / พฤษภาคม / 2562
ตอบรับ 23 / พฤษภาคม / 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต 24 รูป ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 24 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 80 รูป/คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 135 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน 285 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 548 คน รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา

(IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน และรองลงมา คือ ด้านการบริหารเชิงยุทธ์ ด้านการจัดการความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาภาคอีสานเขต 1 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเทคโนโลยี

* อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Lecturer of Phd in Educational Administration Program, Mahamakut Buddhist University, Roiet Campus,

E-mail: Prakruvisit2508@gmail.com

สารสนเทศ 12 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 16 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 13 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการจัดการความรู้ 16 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ 8 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านบรรยากาศในโรงเรียน 13 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล, โรงเรียนการกุศลของวัด

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study current situation, desirable situation, and need for Effective Management Model of Charity School of Buddhist Temples in Esan Campus 1, and 2) to develop Effective Management Model of Charity School of Buddhist Temples in Esan Campus. The samples were 24 licensees, 24 school directors, 80 assistant directors, 135 chiefs of Learning Substance, 285 teachers, total of 548 persons. The research instrument was questionnaire as 5 Level Rating Scale. The reliability of total issue was = 0.98. The IOC were ranged between 0.67-1.00. Data were analyzed by using the computer program.

The research findings were as follows:

1. The current situation of effective management in Charity Schools of temples in Esan Campus 1, in overall, was in "Moderate" level. The aspect with highest mean value, was the school climate. The second order included the strategic management, and the learning management. The aspect with lowest level of mean value, was the information technology.

2. There were 6 aspects of effective management in Charity Schools of temples in

Esan Campus 1, including: 1) 12 indicators of the information technology, 2) 16 indicators of organizational culture, 3) 13 indicators of transformational leadership, 4) 16 indicators of learning management, 5) 8 indicators of strategic management, and 6) 13 indicators of school climate.

Keywords: Effective Management Charity Schools of Buddhist Temples.

บทนำ

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งขึ้นและดำเนินการเป็นการกุศลโดยวัดในพระพุทธศาสนา (ฝ่ายหินยาน,เถรวาท) มักจะเรียกกันย่อ ๆ ว่า "โรงเรียนวัด" หรือ "โรงเรียนราษฎร์ของวัด" ซึ่งกล่าวพอสังเขป ดังต่อไปนี้ "โรงเรียนวัด" มีมานานแล้วก่อนที่จะมีโรงเรียนในระบบของรัฐมีทั้งโรงเรียนสอนปริยัติธรรมและสอนวิชาสามัญ ในอดีตวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษา วัดเป็นแหล่งการศึกษาทั้งการศึกษาธรรมะในพระพุทธศาสนา การศึกษาวิชาสามัญ และการศึกษาวิชาชีพ ปัจจุบันวัดไม่ได้เป็นศูนย์กลางของชุมชนดังแต่ก่อน ความสำคัญด้านการศึกษาของวัดจึงลดลง จะเหลืออยู่ก็เพียงโรงเรียนปริยัติธรรมภาพโรงเรียนวัดซึ่งสอนวิชาสามัญ จึงกลายเป็นโรงเรียนที่ล้าสมัย จำนวนโรงเรียนของวัดในปัจจุบันจึงลดลงจากจำนวนหลายร้อยโรงเรียนในอดีตเหลือไม่ถึง 40 โรงเรียนในอดีต "โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา" มีชื่อว่า "โรงเรียนราษฎร์ของวัด" จัดตั้งขึ้นเพื่อสอนนักเรียนทั้งที่เป็นพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ เก็บค่าเล่าเรียนเพียงเล็กน้อยหรือไม่เก็บเลยกระทรวงศึกษาธิการได้ให้การรับรอง โดยประกาศใช้ระเบียบเรื่อง "โรงเรียนราษฎร์

ของวัด พ.ศ. 2488” ขึ้นเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2488 ซึ่งคณะสังฆมนตรีของคณะสงฆ์ในขณะนั้นได้ให้ความเห็นชอบด้วย สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของการจัดการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนาที่สำคัญอยู่หลาย ๆ ประเด็น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน คุณภาพและมาตรฐานในการบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนการกุศลที่ยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมในวงกว้าง ความไม่ชัดเจนในอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ควรจะเป็นอย่างแท้จริงประสิทธิภาพของระบบการดำเนินการด้านการบริหารจัดการ และการจัดการศึกษาที่ยังไม่มีทิศทางการพัฒนา และขาดความชัดเจนในการสร้างเอกภาพทางการบริหารให้กับกลุ่มโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด นอกจากนี้ยังพบว่า การสร้างพันธสัญญาการดำเนินงานและการจัดการศึกษาเพื่อการสงเคราะห์และการกุศลที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันยังไม่ได้มีการกำหนดให้มีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมมากนักจะมีเพียงการดำเนินงานตามกรอบแนวปฏิบัติของ กระทรวงศึกษาธิการ “พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นสำคัญ” (พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์, 2546)

การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินกิจกรรมการจัดการศึกษาโดยรวมมือของบุคลากรหลายฝ่ายที่จัดให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคม ขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษาว่าสามารถจำแนกแบ่งส่วนงานได้ในหลายวิธีหรือหลายด้านในที่นี้เป็นการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุไว้ในมาตรา 39 ระบุว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การ

ศึกษาโดยตรงการพิจารณาเช่นนี้เพื่อเป็นการสะดวกต่อการศึกษาถึงอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษาที่พึงจะมีขึ้นสำหรับการจัดการศึกษาในขอบข่ายอำนาจหน้าที่ในแต่ละด้านมีดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ปัจจัยสำคัญของการบริหารการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่คุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เกิดจากระบบการจัดการของสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นสำหรับผู้เรียนสอดคล้องบริบทของชุมชนและสังคม ซึ่ง สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2543) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตรงความมุ่งหมายของผู้ให้บริการตรงตามมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยใช้กระบวนการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตรและความคาดหวังของผู้รับบริการ ซึ่งเกิดจากการบริหารคุณภาพเป็นการจัดระบบการทำงานเพื่อให้ผลงานได้สร้างความพึงพอใจ ความประทับใจ ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทั้งภายในและภายนอกก่อให้เกิดคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอันเป็นผลผลิตทางการศึกษา โดยผ่านความสัมพันธ์เชิงระบบ คือ (1) ด้านปัจจัย ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา เงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษาสื่อวัสดุอุปกรณ์รวมไปถึงหลักสูตรหรือเอกสารประกอบการสอนที่เป็นเนื้อหาสาระที่สำคัญ (2) กระบวนการ ได้แก่ การจัดรูปแบบการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ และรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และ (3) มาตรฐานตัวชี้วัดถึงผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียนที่ดีคุณภาพ

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง พ.ศ.2550-2555 ของโรงเรียนการกุศลของวัดใน พระพุทธศาสนา มีโรงเรียนโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา ได้รับการประเมินแล้ว 105 แห่ง มีโรงเรียนที่ได้รับการรับรองคุณภาพมาตรฐาน 62 แห่ง ร้อยละ 57.94 และมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรอง คุณภาพมาตรฐาน 45 แห่งร้อยละ42.05 (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะพระภิกษุ ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน และ ที่ปรึกษาฝ่ายบริหารโรงเรียนการกุศลวัดบ้านก่อ มีความ สนใจที่จะศึกษาทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1” โดยผลของการ วิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย ที่นำไปสู่การวางแผนเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา และเป็นการเตรียม ความพร้อมสำหรับโรงเรียนที่จะเข้าสู่โรงเรียนที่มี มาตรฐานตามเกณฑ์ที่เหมาะสมกับโรงเรียนมาตรฐาน สากล (World-Class Standard School) และส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เข้าสู่มาตรฐานสากลได้ นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการค้นพบองค์ความรู้ใหม่ด้านรูปแบบการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัด ในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธ ศาสนา ภาคอีสาน เขต 1

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธ ศาสนา ภาคอีสาน เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ การวิจัยครั้งนี้ทำให้ ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 เพื่อที่จะเป็นข้อมูล สารสนเทศให้กับหน่วยงานสถานศึกษา ใช้ในการกำหนดทิศทางนโยบาย วางแผนการดำเนินงาน พัฒนาโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการและพัฒนาโรงเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

2. เป็นแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ สำหรับ หน่วยงานและองค์กรศึกษาอื่น ที่มีบริบทเช่นเดียวกับ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในการ บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ในภาค อีสาน เขต 1 จำนวน 27 โรงเรียน ได้แก่ จังหวัด ยโสธร มี 2 โรงเรียน จังหวัดอุบลราชธานี มี 10 โรงเรียน จังหวัดมหาสารคาม มี 3 โรงเรียน จังหวัดร้อยเอ็ด มี 3 โรงเรียน จังหวัดขอนแก่น มี 4 โรงเรียน จังหวัด อำนาจเจริญ มี 1 โรงเรียน จังหวัดบึงกาฬ มี 1 โรงเรียน จังหวัดหนองคาย มี 1 โรงเรียน จังหวัดสกลนคร มี 1 โรงเรียน จังหวัดเลย มี 1 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต 27 รูป ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 27 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 108 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 216 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,129 คน รวมทั้งสิ้น 1,507 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้รับ ใบอนุญาต 24 รูป ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 24 รูป รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 80 รูป/คน หัวหน้ากลุ่ม สาระการเรียนรู้ จำนวน 135 รูป/คน ครูผู้สอน จำนวน

285 รูป/คนรวมทั้งสิ้น 548 คน รูป/คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเปิดตารางเครซี่มอแกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ใช้คำตอบแบบตอบสนองคู่ (Dual Responses) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 โดยการใช้แบบสอบถามที่การวัดเป็นมาตราประมาณค่าแบบ Likert ชนิด 5 ระดับ

การประเมินความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ใช้คำตอบแบบตอบสนองคู่ (Dual Responses) มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างเป็นวิธีที่หาค่าผลต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (I-D) แล้วหารด้วยค่าของสภาพที่พึงประสงค์ (D) เพื่อควบคุมขนาดความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{Modified} = \frac{I - D}{D}$$

เมื่อ PNI แทน ค่าดัชนีการจัดเรียงอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I แทน คะแนนเฉลี่ยตามสภาพที่พึงประสงค์

D แทน คะแนนเฉลี่ยตามสภาพปัจจุบัน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาเพื่อหาปัจจัยและตัวชี้วัดในการวิจัย โดยการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้เน้นศึกษารูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยตามแนวคิดของนักวิชาการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด ได้แก่

- 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 2) ด้านการบริหารเชิงยุทธ์
- 3) ด้านการจัดการความรู้
- 4) ด้านวัฒนธรรมองค์การ
- 5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6) ด้านบรรยากาศในโรงเรียน

หลังจากการปรับแก้ ปรากฏผล ดังนี้

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ายด้าน

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน และรองลงมา คือ ด้านการบริหารเชิงยุทธ์ ด้านการจัดการความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารเชิงยุทธ์ รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน ด้านการจัดการความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ค่า $PNI_{modified}$ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ค่าเฉลี่ยรวม คือ 0.29 ด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ มากกว่าค่าเฉลี่ยรวมคือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ, ด้านวัฒนธรรมองค์การ, ด้านภาวะผู้นำ

การเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified} = 0.32, 0.31, 0.30$) ส่วนด้านที่มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม คือ ด้านการจัดการความรู้, ด้านการบริหารเชิงยุทธ์ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน ($PNI_{modified} = 0.29, 0.28, 0.24$)

2. สรุปรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 12 ตัวบ่งชี้

- 1) โรงเรียนมีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ
- 2) บุคลากรดำเนินการถ่ายโอนหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างผู้ส่งและผู้รับ
- 3) มีการนำเอาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน
- 4) โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้รับการประมวลผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน
- 5) บุคลากรในโรงเรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บข้อมูล
- 6) บุคลากรสามารถใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและทันเวลา
- 7) บุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงทางด่วนข้อมูลได้โดยผ่านทาง LAN หรือระบบอินเทอร์เน็ต
- 8) มีการส่งผ่านข้อมูลระหว่างบุคลากรอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย
- 9) มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และสามารถค้นหาได้ง่าย
- 10) บุคลากรนำข้อมูลที่จัดเก็บมาปรับปรุงและนำมาใช้อย่างต่อเนื่อง
- 11) โรงเรียนมีการประมวลผลการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 12) มีการนำเทคโนโลยีที่ช่วยให้ทุกคนในองค์กรสื่อสารและเชื่อมโยงกันได้ทั่วทั้งภายในองค์กร

2.2 ด้านวัฒนธรรมองค์กร 16 ตัวบ่งชี้

- 1) มีการอบรมบุคลากรเพื่อการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
- 2) โรงเรียนมีสัญลักษณ์ที่แสดงถึงค่านิยมของโรงเรียนอย่างชัดเจน
- 3) มีการจัดสภาพที่ทำงาน อุปกรณ์ และเครื่องใช้ในที่ทำงาน
- 4) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการกล้าเสี่ยง เป็นระดับของการสนับสนุนให้บุคลากรประดิษฐ์ คิดค้น ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ และกล้าเสี่ยงในการปฏิบัติงานและตัดสินใจ
- 5) โรงเรียนมีบรรยากาศการยอมรับและเชื่อถือซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารกับครู
- 6) บุคลากรได้นำความรู้จากการอบรม มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้
- 7) มีการสร้างค่านิยมร่วมในการทำงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี
- 8) ผู้บริหารมีค่านิยมซึ่งสะท้อนวิสัยทัศน์ และความเชื่อขององค์กรที่ชัดเจน
- 9) การให้ความสำคัญในรายละเอียดการดำเนินงาน มุ่งความถูกต้องในการปฏิบัติต่างๆ
- 10) โรงเรียนมีสัญลักษณ์ที่เป็นเครื่องหมายโยงคนในโรงเรียนไว้ด้วยกัน
- 11) โรงเรียนมีการออกแบบ ตกแต่ง และจัดสำนักงานเป็นเครื่องแสดงถึงวัฒนธรรมขององค์กร
- 12) ผู้บริหารแสดงออกถึงค่านิยมและความเชื่อขององค์กร
- 13) โรงเรียนมีพิธีกรรมและพิธีการเพื่อเป็นการเน้นย้ำค่านิยมขององค์กร
- 14) โรงเรียนมีบรรยากาศความไว้วางใจ และการสื่อสารแบบเปิด
- 15) มีสัญลักษณ์สถานภาพอาจได้แก่

ตรา เครื่องหมาย แผนภาพ รูปภาพเป็นการแสดงออกถึงค่านิยมที่อยู่เบื้องหลังองค์กร

16) โรงเรียนมีสัญลักษณ์ที่ยึดเหนี่ยวความเชื่อของบุคลากรเพื่อให้เห็นพฤติกรรมตามที่องค์กรต้องการ

2.3 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 13 ตัวบ่งชี้

- 1) ผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรมีความคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนาองค์กร
- 2) ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ ได้อย่างอิสระและเต็มความสามารถ
- 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานสามารถตรวจสอบและประเมินข้อค้นพบของปัญหาได้เป็นอย่างดี
- 4) ผู้บริหารเปิดโอกาสและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่ง องค์กร
- 5) ผู้บริหารมีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
- 6) ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานคิดหาวิธีการและแนวทางใหม่ ๆ สำหรับการปฏิบัติงานได้อย่างอิสระ
- 7) ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถของผู้ร่วมงาน
- 8) ผู้บริหารสนับสนุน ยกย่องผู้ร่วมงานทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกมีคุณค่า
- 9) ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานรู้จักวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและข้อมูล หลักฐานข้อเท็จจริงต่าง ๆ
- 10) ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มองโลกในแง่ดี
- 11) ผู้บริหารเป็นที่เคารพ ศรัทธา ยกย่อง ไว้วางใจ และทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เมื่อได้ร่วมงาน

12) ผู้บริหารแสดงความมั่นใจให้แก่ผู้ตามว่าสามารถสร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้

13) ผู้บริหารเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมงาน

2.4 ด้านการจัดการความรู้ 17 ตัวบ่งชี้

1) บุคลากรและทีมในหน่วยงานนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร

2) บุคลากรใช้เทคนิค วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายในการถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์จากความรู้

3) มีการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในองค์กร

4) มีการกำหนดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมขององค์กรหรือการปฏิบัติงานทั่วไปขององค์กร

5) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ของบุคลากรภายในองค์กร

6) มีกระบวนการกำหนดความรู้จากประสบการณ์ตรงของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

7) โรงเรียนมีการรวบรวมความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

8) โรงเรียนมีการรวบรวมและพัฒนาความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง

9) กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน

10) ความรู้ที่จัดเก็บได้รับการปรับปรุงและนำมาใช้ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

11) มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

12) มีกระบวนการสร้างความรู้จากประสบการณ์ตรงของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

13) มีการจัดเก็บความรู้เป็นระบบสามารถค้นหาได้

14) โรงเรียนมีการรวบรวมความรู้อย่างต่อเนื่อง

15) มีแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชนองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

16) บุคลากรสามารถสร้างความรู้ใหม่โดยวิธีการที่หลากหลาย

17) การจัดเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.5 ด้านการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ 8 ตัวบ่งชี้

1) มีการวางแผนกลยุทธ์ โดยวิเคราะหส์ภาพแวดล้อม ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กร

2) ผู้บริหารวางแผนการปฏิบัติงานกำหนดวิสัยทัศน์ และวางแผนกลยุทธ์ ร่วมกับบุคลากรทั้งองค์กร

3) บุคลากรนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

4) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง

5) ผู้บริหาร ติดตาม ทบทวน ประเมิน การปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

6) ผู้บริหารประชุมสัมมนาวิเคราะห์กลยุทธ์การดำเนินงานปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมและรายงานผลการปฏิบัติงานในรอบปี

7) มีการวางแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ของบุคลากรและทีมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ขององค์กร

8) มีการวิเคราะห์กลยุทธ์ ภารกิจ โดยมีการยืดหยุ่น และปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

2.6 ด้านบรรยากาศในโรงเรียน 13 ตัวบ่งชี้

- 1) การส่งเสริมความก้าวหน้า และตำแหน่ง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- 2) มีการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- 3) สนับสนุนในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนในการ พัฒนาสิ่งแวดล้อมในโอกาสต่าง ๆ
- 4) มีการวางแผนและใช้ประโยชน์พื้นที่ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่า
- 5) โรงเรียนมีสิ่งจูงใจจึงก่อให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์
- 6) มีการนิเทศ /ติดตามประเมินผลมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 7) ผู้บริหารให้รางวัลอย่างยุติธรรมจะทำให้บุคลากรเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
- 8) จัดให้มีการนำผลของการประเมินการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนและเสนอให้ชุมชนทราบ
- 9) มีการสำรวจตรวจสอบสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน
- 10) มีการดำเนินการตามแผน/โครงการ/กิจกรรมตามที่กำหนด
- 11) กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
- 12) มีส่วนหย่อมสวนพฤกษศาสตร์หรือสวนอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 13) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการสอนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธ-

ศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านบรรยากาศในโรงเรียนและรองลงมา คือ ด้านการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการความรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมความก้าวหน้า และตำแหน่ง การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน บรรยากาศของโรงเรียนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารของผู้บริหาร และส่งผลถึงความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียนเป็นกลุ่มคุณลักษณะ หรือสภาพแวดล้อมของงานที่รับรู้โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในโรงเรียน สามารถสร้างขึ้นและปรับปรุงได้ โดยผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้ความพึงพอใจสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนจะมีภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นทีมงาน และความสัมพันธ์ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานของครูโดยการให้ทิศทาง และช่วยธำรงรักษามาตรฐานการทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา มีความสามารถในการคิด และการปฏิบัติอย่างเป็นอิสระ ในส่วนของครูนั้นจะมีความผูกพันกับการสอน และการเรียนรู้ จะกำหนดความคาดหวังในความสำเร็จของนักเรียนไว้สูง และเป็นไปได้ จะรักษามาตรฐานในการทำงาน และสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้สูง และเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ครูจะมีความสามัคคี รักใคร่นับถือ และให้เกียรติซึ่งกันและกัน สำหรับนักเรียนก็จะทำงานหนักเกี่ยวกับเนื้อหาทางวิชาการ ได้รับสิ่งจูงใจในระดับสูงให้การยอมรับซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะผู้ประสบความสำเร็จ นักเรียนสามารถจะใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง และมีความภาคภูมิใจในโรงเรียน ส่วนบรรยากาศแบบที่สองนั้นเป็นโรงเรียนที่มีระบบการป้องกันอิทธิพลจากภายนอกไม่เข้มแข็ง ครู และผู้บริหารถูกแรงกดดันจากผู้ปกครอง หรือ

ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งการแสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ชอบมาพากลของภาครัฐ ผู้บริหารไม่สามารถแสดงออกถึงความมีภาวะผู้นำได้ การกำหนดทิศทางมีน้อย การสนับสนุนจากครูมีจำกัด ไม่มีอิทธิพลในการทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา ขวัญกำลังใจในการทำงานของครู และความรู้สึที่ดีทั้งต่อการทำงาน และต่อเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับต่ำ บรรยากาศเต็มไปด้วยความระแวงสงสัยมุ่งปกป้องตนเอง คาดหวังในความเป็นทิศทางวิชาการที่จำกัด ทุกคนทำงานกันอย่างง่าย ๆ แบบให้ผ่านไปวัน ๆ (วิโรจน์ สารัตนะ, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัย Hoy & Miskel (2001) พบว่า บรรยากาศโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนอาจแยกได้สองประเภท คือ บรรยากาศโรงเรียนแบบปกครอง (Custodial School Climate) ซึ่งเป็นตัวแบบของโรงเรียนแบบดั้งเดิม (Traditional School) ซึ่งจะมีการควบคุมกำกับ ดูแล และรักษากฎระเบียบวินัยอย่างเข้มงวดเป็นพื้นฐาน นักเรียนจะถูกพัฒนาให้เป็นแบบพิมพ์เดียวกัน (Stereotype) ทั้งการแสดงออก พฤติกรรม และสภาพทางสังคมของผู้ปกครอง ซึ่งตรงกันข้ามกับบรรยากาศโรงเรียนแบบเป็นมนุษย์ คือ เป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งการศึกษา ที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์และมีประสบการณ์ร่วมกัน การเรียนรู้ และพฤติกรรมของนักเรียนถูกมองด้วยทัศนะทางสังคมวิทยา และจิตวิทยา ความมีวินัยในตนเองจะเข้าแทนที่การควบคุมบังคับอย่างเข้มงวดจากครู เป็นบรรยากาศแบบประชาธิปไตย มีการติดต่อสื่อสารกันแบบสองทางระหว่างครูกับนักเรียน และเพิ่มความสามารถในการกำหนดได้ด้วยตนเอง (Self-Determination) ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

2. รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสาน เขต 1 จำนวน 6 ด้าน เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 3) ด้านภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลง 4) ด้านการจัดการความรู้ 5) ด้านการบริหารเชิงยุทธ์ 6) ด้านบรรยากาศในโรงเรียน สำหรับด้านที่มีค่า PNI^{modified} สูงที่สุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจาก ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ใน ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ช่วยให้สารสนเทศกระจายไปยังผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ทำให้องค์กรต่าง ๆ ได้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนากระบวนการสารสนเทศให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้บริการแก่ผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์มีสมรรถนะสูงที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความฉลาดในกระบวนการทางปัญญา โดยการจัดข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ในการทำงานให้ฝึกรับรู้ แสวงหาข้อมูล นำมาวิเคราะห์กำหนดเป็นความคิดรวบยอดและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยแสดงแผนผังความคิดรวบยอด (Concept Map) โยงเป็นกฎเกณฑ์หลักการ สามารถจัดสถานการณ์ให้ฝึกการนำกฎเกณฑ์ หลักการไปประยุกต์จนสรุปเป็นองค์ความรู้ย่อมมีเหตุผลบันทึกสะสมไว้เป็นคลังความรู้ต่อไป โดยโรงเรียนมีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ บุคลากรดำเนินการถ่ายโอนหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างผู้ส่งและผู้รับ นำเอาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน บุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงทางด่วนข้อมูลได้โดยผ่านทาง LAN หรือระบบอินเทอร์เน็ตส่งผ่านข้อมูลระหว่างบุคลากรอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีอันทันสมัย และช่วยให้ทุกคนในองค์กรสื่อสารและเชื่อมโยงกันได้ทั่วทั้งภายในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพรัช รัชพงษ์ (2539, หน้า 55-60) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น การประยุกต์เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน และ อุปกรณ์โทรคมนาคมทั้งหลาย

โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บและบันทึกข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการประมวลผลให้เกิดเป็นสารสนเทศ สำหรับจัดส่งไปให้ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติใช้งาน ซึ่งการจัดส่งนั้น อาจจะใช้ระบบโทรคมนาคม เช่น ระบบ โทรสาร ระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือระบบอื่น ในหน่วยงานหรือในธุรกิจต่าง ๆ มุ่งไปที่การคิดค้นวิธีการจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล การจัดระบบข้อมูลให้ผู้ใช้งานสามารถ ร่วมกันใช้ข้อมูลได้อย่างสะดวก การจัดทำรายงาน ตลอดจนผลลัพธ์ในรูปแบบกราฟิก ที่ผู้ใช้เข้าใจง่าย การจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการของผู้บริหาร ไปจนถึงการสนับสนุนการจัดทำกลยุทธ์การศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dorothy Bennett, and others (2000) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การออกแบบเทคโนโลยีสำหรับการปฏิรูปการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการศึกษา มีความจำเป็นอย่างมากที่จะนำทรัพยากรใหม่ด้านสื่อซึ่งเป็นดิจิทัลมาใช้คณะครูและ นักเรียนบ่อยครั้งที่จะร่วมกันทำโครงการอย่างกระตือรือร้นและ เป็นนักค้นคว้านวัตกรรมใหม่ คณะผู้วิจัยและนักออกแบบแทนที่จะมองถึงเทคโนโลยีตัวใหม่ เช่น การสื่อสาร แต่จะร่วมกันมองภาพสะท้อนของเครื่องมือนั้นที่จะทำให้โครงการระหว่างครูและนักเรียนสร้างผลลัพธ์ให้เกิดความหลากหลายได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1.1 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 เพื่อให้การบริหารจัดการมีคุณภาพและมาตรฐานทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมที่เกิดขึ้น วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดวิสัยทัศน์ และวางแผนกลยุทธ์ ร่วมกับบุคลากร

ทั้งองค์กร และวางแผนกลยุทธ์ โดยวิธีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีประสิทธิภาพนำไปกำหนดนโยบายและใช้ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลได้

1.2 โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 และเขตอื่น ๆ ควรให้ความสำคัญต่อรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ควรพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 และเขตอื่น ๆ ให้เป็นต้นแบบและมีคุณภาพได้มาตรฐานตามกรอบที่ได้เสนอในงานวิจัยฉบับนี้

2.2 การนำรูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ภาคอีสานเขต 1 ไปใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ผู้บริหารหน่วยงานนั้นควรปรับให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละหน่วยงาน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความต้องการพัฒนามากที่สุด จึงควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีคุณภาพการศึกษา

3.2 รูปแบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลที่ได้พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ประกอบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชนที่มีคุณภาพต่อไป

บรรณานุกรม/เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพรัช ธัชยพงษ์ และพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์. (2552) “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา”. วารสารการศึกษา ไทย 9(2) : 5 - 6 ; เมษายน - มิถุนายน
- วิโรจน์ สารัตนะ. 2548. **โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. **แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Dorothy Bennett, and others. (2000). **It All Depends : Strategies for Designing Technologies for Education Change**. Retrieved October10, 2009 from <http://121.org/icIt/2000/papers/265a.pdf>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30(3).